

Valsts ieņēmumu dienests

Metodiskais materiāls

Attaisnotie izdevumi

Piemērojams 2018.gada ienākumam

Saturs

1. Vispārīgie jautājumi	3
2. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.....	3
3. Attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem.....	4
4. Attaisnotie izdevumi par ziedojumiem un dāvinājumiem, tajā skaitā politiskajām partijām.....	10
5. Iemaksas privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu).....	12
6. Autoru izdevumi.....	15
7. Attaisnojuma dokumenti.....	18
8. Saistošie normatīvie akti.....	19

1. Vispārīgie jautājumi

1. Metodiskais materiāls sniedz metodisku palīdzību fiziskajām un juridiskajām personām, piemērojot [likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” \(turpmāk – likums\)](#) normas attiecībā uz nodokļa maksātāja attaisnotajiem izdevumiem, aprēķinot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk arī – nodoklis) apliekamo ienākumu.

2. Ar normatīvajiem dokumentiem, kas reglamentē iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu, var iepazīties internetā Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv.

3. Ir šādi attaisnotie izdevumi:

3.1. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – sociālās iemaksas);

3.2. izdevumi par izglītību, tai skaitā interešu izglītības programmu apgūšana bērniem un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu;

3.3. ziedojumi un dāvinājumi, t.sk. LV politiskajām partijām;

3.4. autoru izdevumi;

3.5. iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumi.

4. Valsts ieņēmumu dienests nodrošina, ka elektroniskās deklarēšanas sistēmā nodokļa maksātājam ir pieejama deklarācijas aizpildīšanai nepieciešamā informatīva rakstura informācija, ko Valsts ieņēmumu dienests saņem no ienākuma izmaksātāju iesniegtajiem paziņojumiem par fiziskajai personai izmaksātajām summām, privātajiem pensiju fondiem, apdrošināšanas sabiedrībām un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras.

Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā ir saglabāta arī pašas personas iesniegtā informācija par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ko iekļaut savā gada ienākumu deklarācijā, ja izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta mobilo lietotni “attaisnotie izdevumi”, tajā saglabāta un uzkrāta informācija par attaisnotajiem izdevumiem un izdevumus apliecinošie dokumenti (čeki, kvītis, u.c. maksājuma dokumenti).

2. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

5. Pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada apliekamo ienākumu apmēra atskaita veiktās sociālās iemaksas vai pēc būtības līdzīgus citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktos maksājumus un solidaritātes nodokli.

6. Sociālās iemaksas par algota darba ienākumiem atskaita no mēneša apliekamā ienākuma apmēra pirms darbinieka ienākuma aplikšanas ar algas nodokli.

7. Saimnieciskās darbības veicēju veiktās sociālās iemaksas iekļauj izdevumos, aizpildot iedzīvotāju gada ienākumu deklarācijas D3 pielikumu.

8. Attaisnotajos izdevumos iekļauto taksācijas gadā samaksāto sociālo iemaksu apmērs ir samazināms par summu, kas atbilstoši Solidaritātes nodokļa likumā noteiktajam ir pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā.

Informācija par solidaritātes nodokļa daļu, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā Elektroniskās deklarēšanas sistēmā ir pieejama sagatavojot gada ienākumu deklarāciju ne agrāk kā pieprasījuma saņemšanas gada 1. aprīlī.

9. Sociālajām iemaksām pēc būtības līdzīgus citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktos maksājumus atskaita no gada apliekamo ienākumu apmēra, aizpildot iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju.

10. Informāciju par taksācijas perioda darba ņēmēja sociālajām iemaksām norāda darba devējs paziņojuma (ienākuma izmaksātāja izsniegtais paziņojums par personām izmaksātajām summām) 10.rindā.

D1 pielikuma 4.ailē norāda paziņojuma 10.rindas summu.

3. Attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem

11. No gada apliekamo ienākumu apmēra atskaita izdevumus par nodokļa maksātāja un viņa ģimenes locekļu (gan tādu, kuru rezidences valsts ir Latvijas Republika, gan tādu, kuru rezidences valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts) kvalifikācijas paaugstināšanu, specialitātes iegūšanu, izglītības iegūšanu, tai skaitā interešu izglītības programmu apgūšana bērniem, medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu un veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu.

Minēto izdevumu sastāvu un normas nosaka [Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumi Nr.336 "Noteikumi par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem"](#).

12. Attaisnotos izdevumus par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem atskaita no nodokļa maksātāja gada apliekamo ienākumu apmēra, tātad – deklarējot. Tas nozīmē, ka fiziskā persona, kura vēlas piemērot attaisnotos izdevumus, iesniedz iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju un aizpilda D4 pielikumu.

13. Fiziskās personas – iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja – attaisnotajos izdevumos par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem un ziedojumiem un dāvinājumiem, tostarp politiskajai partijai ietveramo izdevumu kopējā summa taksācijas gada laikā nepārsniedz maksātājam 2018.gadā **600 eiro**, bet ne vairāk kā 50 % no gada apliekamajiem ienākumiem.

Savukārt par ģimenes locekļiem attaisnotajos izdevumos var ietvert tikai izdevumus par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem 600 eiro apmērā par katru ģimenes locekli.

Nodokli atmaksā pēc 20 % likmes.

1.piemērs

Ja nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā ir samaksājis par mācībām augstskolā 600 eiro un iegādājies veselības apdrošināšanas polisi par 250 eiro, taksācijas gadā viņa apliekamais ienākums ir samazināms par 600 eiro. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme ir 20 %, no budžeta atgūstamā nodokļa summa ir 120 eiro = 20 % no 600 eiro.

Jāņem vērā, ka atgūstamā nodokļa summa nevar pārsniegt taksācijas gada laikā samaksāto nodokli.

14. Fiziskā persona – iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs – var samazināt savu apliekamo ienākumu par saviem, kā arī savu ģimenes locekļu attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem. Par fiziskās personas ģimenes locekļiem ir uzskatāmi:

14.1. vecāki, vecvecāki;

14.2. bērni, mazbērni;

14.3. laulātais;

14.4. audzināšanā paņemts bērns, ja no viņa vecākiem nav iespējams piedzīt uzturaidu (alimentus), arī tikmēr, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai;

14.5. nepilngadīgs brālis un māsa, kā arī brālis un māsa, kamēr brālis un māsa turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, ja viņiem nav darbaspējīgu vecāku;

14.6. apgādībā esošu personu apgādājamie;

14.7. aizbildnībā vai aizgādībā esoša persona.

15. Katras personas attaisnotos izdevumus drīkst atskaitīt no apliekamā ienākuma tikai vienreiz, nepārsniedzot maksimālo normu **600 eiro**.

16. No apliekamā ienākuma drīkst atskaitīt šādus attaisnotos izdevumus par izglītību:

16.1. izdevumus par augstākās un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanu valsts akreditētās Latvijas Republikas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai

apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas (ieskaitot arī izdevumus par mācībām sagatavošanas nodaļās;

16.2. izdevumus par specialitātes iegūšanu valsts akreditētās Latvijas Republikas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas;

16.3. izdevumus par apmācību darbā, profesijā, amatā vai arodā nepieciešamo iemaņu iegūšanai un uzlabošanai, kā arī zināšanu paplašināšanai;

16.4. izdevumus par profesionālās sagatavotības līmeņa paaugstināšanu;

16.5 izdevumi par interešu izglītības programmu (Izglītības likuma izpratnē (47.pants)) apgūšanu bērniem līdz 18 gadu vecumam. Lai šos izdevumus atzītu par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību, fiziskai personai, kura veic šādu apmācību ir jābūt saņemtai atbilstošai licencei pašvaldībā. Izglītības iestāžu reģistrs ir pieejams mājas lapā www.viis.lv, savukārt informācija par piešķirtajām licencēm ir pieejama www.e-skola.lv

17. Ņemot vērā, ka attaisnotajos izdevumos par izglītības iegūšanu iekļauj izdevumus par apmācību darbā, profesijā, amatā vai arodā nepieciešamo iemaņu iegūšanai un uzlabošanai, kā arī zināšanu paplašināšanai, vispirms nepieciešams izvērtēt, vai konkrētās apmācības (kursi) ir nepieciešamas nodokļa maksātāja darba pienākumu veikšanai, ja nepieciešams, iesniedz papildu izziņu no darba devēja.

18. Izdevumi augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanai ietver arī izdevumus mācībām sagatavošanas nodaļās, izdevumus par sagatavošanas kursiem augstskolā, noteikto gada maksu izglītības vai mācību iestādē, maksu par pirmreizējiem un atkārtotiem eksāmeniem, maksu par pieteikšanos studijām.

19. Izdevumi par mācībām neietver to mācību maksas daļu, kas paredzēta transporta izdevumiem uz mācību vietu un atpakaļ, mājokļa īrei un tajā izmantotajiem komunālajiem pakalpojumiem, kā arī ēdināšanas izdevumiem mācību laikā.

20. Attaisnotajos izdevumos neiekļauj izdevumus par augstākās un visu pakāpju profesionālās izglītības, kā arī specialitātes iegūšanu citu valstu (izņemot Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu) mācību iestādēs.

2.piemērs

Ja taksācijas gada laikā par personas mācībām ASV augstskolā samaksāti 6000 eiro, minētos izdevumus neiekļauj taksācijas gada attaisnotajos izdevumos.

21. Taksācijas gada attaisnotos izdevumus par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem norāda gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma "Attaisnotie izdevumi par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem" 5. un 6. ailē.

Nodokļa maksātājam un katram viņa ģimenes loceklim aizpilda atsevišķu D4 veidlapu.

3.piemērs

Nodokļa maksātājs 2018.gadā par dēla mācībām Latvijas Universitātē samaksājis mācību maksu 900 eiro. Minētos izdevumus norāda 2018.gada ienākumu deklarācijas D4 pielikumā šādi:

JĀNIS BĒRZIŅŠ (0000000000) + Pievienot maksājuma dokumentu												
Attaisnojuma dokumenta	Pakalpojuma sniedzēja / Ienākuma saņēmēja			Attaisnotie izdevumi						Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem		Uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmie attaisnotie izdevumi (7.-11.)
	datums	numurs	reģistrācijas numurs vai personas kods	nosaukums vai vārds, uzvārds	par izglītību	par ārstnieciskajiem pakalpojumiem	kopā (5. + 6. ailes kopsumma)	par ziedojumiem un dāvinājumiem	par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai	par ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai	par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	01.01.2018	334	90000076669	LATVIJAS UNIVERSITĀTE	900,00	0,00		0,00	0,00			
2018. gada attaisnotie izdevumi kopā					900,00	0,00	900,00	0,00	0,00	0,00	600,00	300,00
No iepriekšējiem gadiem pārnēstie attaisnotie izdevumi												
						2013	0,00				0,00	
						2014	0,00				0,00	0,00
						2015	0,00				0,00	0,00
						2016	0,00				0,00	0,00
						2017	0,00				0,00	0,00
Deklarācijā iekļaujамie izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):											600,00	

22. No apliekamā ienākuma drīkst atskaitīt šādus attaisnotos ārstnieciskos izdevumus:

221. izdevumus par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu;

22.2. veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumus saskaņā ar veselības apdrošināšanas līgumu (bez līdzekļu uzkrāšanas) ar apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas atbilstoši Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumam.

23. Lai nodokļa maksātājs savos attaisnotajos izdevumos būtu tiesīgs iekļaut izdevumus par ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu, nepieciešams, ka šos ārstnieciskos pakalpojumus sniedz ārstniecības persona, kura ir reģistrēta ārstniecības personu reģistrā un saņēmusi ārstniecības personas sertifikātu – Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienības, Latvijas Ārstu biedrības vai Latvijas Māsu asociācijas izsniegtu dokumentu, kas apliecina attiecīgās personas profesionālo sagatavotību un norāda, ka ārstniecības persona kā speciāliste ir kompetenta patstāvīgi nodarboties ar ārstniecību (speciālista praksi) konkrētajā nozarē.

24. Attaisnotajos izdevumos nodokļa maksātājam ir tiesības iekļaut arī izdevumus par ārstniecības iestādē saņemtajiem ārstniecības pakalpojumiem. Atbilstoši Ārstniecības likuma 1.panta 3.punktam ārstniecības iestādes ir ārstu

prakses, valsts un pašvaldību iestādes, komercsabiedrības, kas reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā, atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām un nodrošina ārstniecības pakalpojumus.

25. [Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumi Nr.1529 "Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība"](#), kuri ir spēkā līdz 2018.gada 1.septembrim un Ministru kabineta 2018. gada 28. augusta noteikumi Nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" nosaka veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtību, to ārstniecības pakalpojumu veidus un apjomus, kuri tiek apmaksāti no valsts budžeta un pakalpojuma saņēmēja līdzekļiem, samaksas kārtību par minētajiem pakalpojumiem.

26. Attaisnotajos izdevumos par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu var ieskaitīt izdevumus par olšūnu punkciju (folikulu iegūšanu, izmantojot punkciju), zobārstniecības pakalpojumiem (ieskaitot zobu protezēšanu), endoprotēžu un citu veidu ar cilvēka organismu savienotu protēžu izgatavošanu un iegādi, ja par to nav samaksāts no Nacionālā veselības dienesta vai citu personu līdzekļiem un veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem (maksā par polisi) saskaņā ar veselības apdrošināšanas līgumu (bez līdzekļu uzkrāšanas) ar apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas atbilstoši Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likumam.

27. Attaisnotajos izdevumos par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu nevar ieskaitīt:

27.1. redzes asumu koriģējošu optikas izstrādājumu (brīļļu un lēcu) iegādes izdevumus;

27.2. izdevumus par ārstniecības līdzekļu (ārstniecisko preparātu, zāļu un vitamīnu), medicīnas ierīču un preču iegādi, izņemot veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanai izmantoto ārstniecības līdzekļu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumus, par ko nemaksā no Nacionālā veselības dienesta līdzekļiem.

4.piemērs

Attaisnotajos ārstnieciskajos izdevumos var ieskaitīt izdevumus par vakcinēšanos, kuri ietver arī izdevumus par vienreizlietojamās šļircēs un vakcīnas iegādi.

28. Katru konkrētu gadījumu izvērtē atsevišķi. Ja ir šaubas par konkrētā pakalpojuma atbilstību ārstnieciskajam pakalpojumam, VID, ja nepieciešams, ir tiesības prasīt papildu dokumentu, kas precīzē sniegtā pakalpojuma veidu, vai ģimenes ārsta apliecinājumu (nosūtījumu) par minēto pakalpojumu nepieciešamību.

29. Ja attaisnoto izdevumu kopsumma nodokļa maksātājam vai viņa ģimenes loceklim pārsniedz 600 eiro, nodokļa maksātājs izdevumu pārsnieguma daļu var attiecināt uz nākamo triju taksācijas gadu apliekamo ienākumu hronoloģiskā secībā.

Primāri atskaita nodokļa maksātāja attaisnotos izdevumus par taksācijas gadā veiktajiem ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai (D4 pielikuma 10.aile "attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem) un ja šī summa ir mazāka par 600 eiro, tad 11.ailē iekļauj arī attaisnoto izdevumu summu par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, bet tā lai kopā attaisnotie izdevumi nepārsniegtu 600 eiro.

5.piemērs

Nodokļa maksātājs 2018.gadā samaksājis par mācībām augstskolā 450 eiro, iegādājies veselības apdrošināšanas polisi par 100 eiro un veselības centrā "Imanta" samaksājis par medicīnas pakalpojumiem. Daļa, ko nenosedz polise - 14 eiro. No iepriekšējiem taksācijas periodiem (2017. gads) ir pārnesti attaisnotie izdevumi 30,08 eiro, ko iekļauj taksācijas gada attaisnotajos izdevumos. Taksācijas gadā nodokļu maksātāja attaisnotajos izdevumos iekļauj 594,08 eiro (limits 600 eiro). Minētos izdevumus norāda 2018.gada ienākumu deklarācijas D4 pielikumā šādi:

Vienkāršotā versija   Detalizētā versija

Iesniedzamā informācija   D1   D1'   D2   D2'   D3   D3'   D4   D

Attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem

Jānis Bērziņš 0000000000

	Attaisnojuma dokumenta		Pakalpojuma sniedzēja / Ienākuma saņēmēja		Attaisnotie izdevumi					Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem		Uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmie attaisnotie izdevumi (7.-11.)
	datums	numurs	reģistrācijas numurs vai personas kods	nosaukums vai vārds, uzvārds	par izglītību	par ārstnieciskajiem pakalpojumiem	kopā (5. + 6. ailes kopsumma)	par ziedojumiem un dāvinājumiem	par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai	par ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai	par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	02.01.2018	334	90000076669	LATVIJAS UNIVERSITĀTE	450,00	0,00		0,00	0,00			
2	25.01.2018	8	90010399173	VESELĪBAS CENTRS IMANTA	0,00	14,00		0,00	0,00			
3	01.01.2018	335558	40003131253	ERGO LATVIJA AS	0,00	100,00		0,00	0,00			
2018. gada attaisnotie izdevumi kopā					450,00	114,00	564,00	0,00	0,00	0,00	564,00	0,00
No iepriekšējiem gadiem pārnestie attaisnotie izdevumi												
							2013	0,00				0,00
							2014	0,00				0,00
							2015	0,00				0,00
							2016	0,00				0,00
							2017	30,08				30,08
Deklarācijā iekļaujami izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):											594,08	

30. Izglītības un ārstnieciskos izdevumus pārnes uz nākamajiem trijiem taksācijas gadiem arī tad, ja fiziskai personai taksācijas gadā nav bijuši ar nodokli apliekami ienākumi.

31. Nodokļa maksātāja ģimenes locekļa izdevumus par izdevumus par izglītības un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, kuri pārsniedz atlikušo maksātāja apliekamā ienākuma apmēru, var sadalīt starp nodokļa maksātāja ģimenes

locekļiem, kuriem ir tiesības uz attaisnotajiem izdevumiem par šo ģimenes locekli.

6.piemērs

No fiziskās personas taksācijas gada laikā gūtajiem ienākumiem ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis - 90 eiro. Minētajai personai ir bijuši attaisnotie izdevumi par izglītību 1000 eiro. Savā iedzīvotāju gada ienākumu deklarācijā persona var iekļaut daļu no minētajiem izdevumiem, t.i., 600 eiro. Atmaksājamā summa ir 120 eiro (20% no 600 eiro), taču personai atmaksātā nodokļa summa nedrīkst pārsniegt taksācijas gadā samaksāto nodokļa summu - 90 eiro. Atlikušo atmaksājamo summu - 30 eiro šī persona taksācijas gadā (uz iesnieguma pamata) drīkst sadalīt starp saviem ģimenes locekļiem, kuriem ir tiesības uz attaisnotajiem izdevumiem par šo personu.

4. Attaisnotie izdevumi par ziedojumiem un dāvinājumiem, tajā skaitā politiskajai partijai

32. No gada apliekamo ienākumu apmēra atskaita summas, kas ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodotas Latvijas Republikā vai citā Eiropas savienības dalībvalstī vai Eiropas ekonomikas zonas valstī reģistrētām biedrībām, nodibinājumiem un reliģiskajām organizācijām vai to iestādēm, kurām piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss saskaņā ar Sabiedriskā labuma organizāciju likumu, un budžeta iestādēm.

33. Attaisnotos izdevumus par ziedojumiem un dāvinājumiem, tajā skaitā politiskajai partijai atskaita no nodokļa maksātāja gada apliekamo ienākumu apmēra, tātad – deklarējot. Tas nozīmē, ka fiziskā persona, kura vēlas piemērot attaisnotos izdevumus, iesniedz iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju un aizpilda D4 pielikumu.

34. Taksācijas gada attaisnotos izdevumus par ziedojumiem un dāvinājumiem, tostarp politiskajai partijai norāda gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma “Attaisnotie izdevumi par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem” 8. un 9. ailē.

35. No gada apliekamo ienākumu apjoma tiek atskaitītas summas, kas atbilstoši Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumam ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodotas Latvijas Republikā reģistrētai politiskajai partijai vai politisko partiju apvienībai.

7.piemērs

Fiziskā persona reliģiskajai organizācijai taksācijas gadā ziedojusi 250 eiro.

Šo summu norāda gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma 8.ailē “attaisnotie izdevumi par ziedojumiem un dāvinājumiem”.

36. Ziedojumu vai dāvinājumu summas, tajā skaitā politiskajai partijai atskaita no nodokļa maksātāja gada apliekamā ienākuma, aizpildot iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju, kurai pievieno dokumentus, kas apliecina nodokļa maksātāja taksācijas gada laikā veiktos ziedojumus vai dāvinājumus. Turklāt izdevumu ierobežojuma pārsnieguma daļa par ziedojumiem un dāvinājumiem netiek attiecināta uz nākamajiem taksācijas gadiem.

Nodokļa maksātājam nav tiesības attaisnotajos izdevumos iekļaut ģimenes locekļu veiktos ziedojumus un dāvinājumus, tajā skaitā politiskajām partijām.

8.piemērs

Fiziskā persona Latvijas Republikā reģistrētai politiskajai partijai taksācijas gadā ziedojusi 1500 eiro.

Gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma 9.ailē “attaisnotie izdevumi par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai norāda 600 eiro un summas pārsniegumu uz nākošajiem taksācijas periodiem nepārnes.

37. Naudu vai citas lietas, kuras fiziskā persona – nodokļa maksātāja – bez atlīdzības nodod sabiedriskā labuma organizācijai, kurai šāds statuss piešķirts saskaņā ar Sabiedriskā labuma organizāciju likumu tās statūtos, satversmē vai nolikumā noteikto mērķu sasniegšanai, vai budžeta iestādei, uzskata par ziedojumu, ja saņēmējam nav noteikts pretpienākums veikt darbības, kuras uzskata par atlīdzību.

38. Attaisnoto izdevumu ierobežojumu ziedojumiem un dāvinājumiem, tostarp politiskajām partijām piemēro kopā ar izdevumiem par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem un kopā ar pārējiem attaisnotajiem izdevumiem taksācijas gada laikā tie nevar pārsniegt 600 eiro.

Primāri atskaita nodokļa maksātāja attaisnotos izdevumus par taksācijas gadā veiktajiem ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai (D4 pielikuma 10.aile “attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem) un ja šī summa ir mazāka par 600 eiro, tad 11.ailē iekļauj arī attaisnoto izdevumu summu par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, bet tā lai kopā attaisnotie izdevumi nepārsniegtu 600 eiro.

8.piemērs

Fiziskās personas gada apliekamais ienākums ir 5000 eiro. Fiziskā persona taksācijas gadā ir:

- ziedojusi budžeta iestādei – 200 eiro;*
- ziedojusi politiskajai partijai – 360 eiro;*
- maksājusi par bērna studijām Biznesa augstskolā Turība -1200 eiro.*

Gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma 10. un 11.ailē kopā drīkst norādīt tikai 600 eiro, nevis visus attaisnotos izdevumus 1760 eiro.

D4 pielikuma 10.ailē kopā norāda 600 eiro, bet 1160 eiro attiecina uz nākamajiem taksācijas periodiem.

Minētos attaisnotos izdevumus gada ienākumu deklarācijā D4 pielikumā un D lapā norāda šādi:

Iesniedzamā informācija												
D1												
D1'												
D2												
D2'												
D3												
D3'												
D4												
D												
Attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem												
Jānis Bērziņš 00000000000												
Attaisnojuma dokumenta	Pakalpojuma sniedzēja / Ienākuma saņēmēja			Attaisnotie izdevumi					Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem		Uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmie attaisnotie izdevumi (7. - 11.)	
	datums	numurs	reģistrācijas numurs vai personas kods	nosaukums vai vārds, uzvārds	par izglītību	par ārstnieciskajiem pakalpojumiem	kopā (5. + 6. ailes kopsumma)	par ziedojumiem un dāvinājumiem	par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai	par ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai		par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	02.01.2018	334	40003135880	BIZNESA AUGSTSKOLA TURĪBA SIA	1200,00	0,00		0,00	0,00			
2	25.01.2018	8	00000000000	BUDŽETA IESTĀDE	0,00	0,00		200,00	0,00			
3	18.12.2018	1	00000000000	POLITISKĀ PARTIJA	0,00	0,00		0,00	360,00			
2018. gada attaisnotie izdevumi kopā					1200,00	0,00	1200,00	200,00	360,00	560,00	40,00	1160,00

Iesniedzamā informācija												
D1												
D1'												
D2												
D2'												
D3												
D3'												
D4												
D												

Gada ienākumu deklarācija

APLIEKAMIE IENĀKUMI		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8. ailes summa + (D3 20. rinda + 23. rinda) + D3' 17. rinda)	1	9105,75
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5. aile - D2 6. aile - D2 8. aile) + D2' 5. aile)	2	0,00
KOPĀ (1. + 2.)	3	9105,75
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		
(D1 3. ailes kopsumma + D2 6. aile + D3 1.4, 5. un 10. rindas summa vai D3' 1.1. un 10. rindas summa)	4	0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI		
valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (D1 4. ailes summa + D2 7. ailes summa + D3 20. rinda vai D3' 5.1. rinda) - solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā	5	982,00
par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem (D4 rindas "Kopā" 10. un 11. ailes kopsumma)	6	600,00

39. Attaisnotos izdevumus par ziedojumiem un dāvinājumiem nepieņem, ja nodokļa maksātāja ziedojuma saņēmējam noteiktajā ziedojuma mērķī ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu personu kā ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīta persona.

5. Iemaksas privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu)

40. No gada apliekamo ienākumu apmēra atskaita Latvijas Republikā vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīs reģistrētajos

privātajos pensiju fondos iemaksātās prēmiju summas un Latvijas Republikā vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs reģistrētā apdrošināšanas sabiedrībā iemaksātos dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus, kas kopā nepārsniedz 10 % no personas gada bruto samaksas, bet ne vairāk kā 4000 eiro gadā.

41. Attaisnotos izdevumus par iemaksām privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumiem atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) atskaita no nodokļa maksātāja gada apliekamo ienākumu apmēra, tātad – deklarējot. Tas nozīmē, ka fiziskā persona, kura vēlas piemērot attaisnotos izdevumus, iesniedz iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju un aizpilda D1 pielikumu.

42. Ja maksājumi privātajos pensiju fondos veikti ārvalstīs, tad iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, pievienojama izziņa un maksājumu dokumenti, kas apliecina šos maksājumus.

43. Dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmijas attaisnotajos izdevumos var iekļaut, ja dzīvības apdrošināšanas līguma, kas noslēgts, sākot ar 2018.gada 1.janvāri, darbības termiņš nav īsāks par 10 gadiem. Savukārt, dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) periods – pieci gadi ir attiecināms tikai uz dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu, kas noslēgti līdz 2017.gada 31.decembrim.

44. Personas veiktās iemaksas privātajos pensiju fondos un uzkrājošās dzīvības apdrošināšanas prēmijas attaisnotajos izdevumos iekļauj ņemot vērā ierobežojumu – kopā summas nepārsniedz 10 % no nodokļa maksātāja apliekamā ienākuma, bet ne vairāk kā 4000 eiro gadā.

10.piemērs

Fiziskā persona no saviem līdzekļiem veikusi iemaksas privātajā pensiju fondā – SEB atklātajā pensiju fondā – 600 eiro. Fiziskās personas gada apliekamais ienākums ir 5000 eiro.

Maksātāja veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā norāda gada ienākumu deklarācijas 7.rindā “Attaisnotie izdevumi- privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas un dzīvības apdrošināšanas prēmijas (ar līdzekļu uzkrāšanu)” un drīkst norādīt tikai 10 % no apliekamā ienākuma, t.i. 500 eiro (10 % no 5000 eiro), nevis visas veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā - 600 eiro.

Minētās iemaksas privātajā pensiju fondā gada ienākumu deklarācijā norāda šādi:

iesniedzamā informācija	D1	D1'	D2	D2'	D3	D3'	D4	D
-------------------------	----	-----	----	-----	----	-----	----	---

Gada ienākumu deklarācija

APLIEKAMIE IENĀKUMI		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8. ailes summa + (D3 20. rinda + 23. rinda) + D3' 17. rinda)	1	5105,75
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5. aile - D2 6. aile - D2 8. aile) + D2' 5. aile)	2	0,00
KOPĀ (1. + 2.)	3	5105,75
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		
(D1 3. ailes kopsumma + D2 6. aile + D3 1.4, 5. un 10. rindas summa vai D3' 1.1. un 10. rindas summa)	4	0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI		
valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (D1 4. ailes summa + D2 7. ailes summa + D3 20. rinda vai D3' 5.1. rinda) - solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta ledzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā	5	982,00
par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem (D4 rindas "Kopā" 10. un 11. ailes kopsumma)	6	1200,00
privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) (D1 5. ailes summa + paša nodokļa maksātāja iemaksas un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumi)	7	500,00

45. Ja nodokļa maksātājs - pensiju plāna dalībnieks - 2017. taksācijas gadā veic iemaksas privātā pensiju fonda pensiju plānā un iekļauj tās 2017. taksācijas gada attaisnotajos izdevumos, bet 2017. taksācijas gada vai pēctaksācijas gada (2018. gada) laikā veic arī izmaksas no pensiju plāna, nodokļa maksātāja pēctaksācijas gada (2018. gada) apliekamo ienākumu palielina par taksācijas gada (2017. gada) un pēctaksācijas gada (2018. gada) laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu summas un pirmstaksācijas gada (2016. gada) 31. decembrī uzkrātā pensiju kapitāla pozitīvo starpību.

46. Ja apdrošināšanas prēmiju maksājumi veikti ārvalstīs, tad iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, pievienojama izziņa un maksājumu dokumenti, kas apliecina šos maksājumus.

11. piemērs

Fiziskās personas gada apliekamais ienākums ir 5000 eiro. Fiziskā persona taksācijas gadā ir:

- ziedojusi budžeta iestādei – 200 eiro;
- samaksājusi par mācībām augstskolā – 800 eiro;
- iegādājusies veselības apdrošināšanas polisi - 350 eiro;
- veikusi iemaksas privātajā pensiju fondā – 100 eiro;
- samaksājusi dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus – 460 eiro.

Aizpilda taksācijas gada ienākumu deklarācijas D4 pielikuma 5. aili, 6. aili un 8. aili. D4 pielikuma 10. ailē un 11. ailē, kur norādāmi attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem (kopējais limits 600 eiro), norāda ziedojumu summu 200 eiro un par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem 400 eiro. Uz nākošajiem taksācijas periodiem attiecinā 750 eiro.

Savukārt pašas personas veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus (100 eiro + 460 eiro) norāda gada

ienākumu deklarācijas 7.rindā. Drīkst norādīt tikai 10 % no apliekamā ienākuma, t.i. 500 eiro (10 % no 5000 eiro).

Minētos izdevumus gada ienākumu deklarācijā norāda šādi:

Iesniedzamā informācija												
D1 D1' D2 D2' D3 D3' D4 D												
Attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem												
Jānis Bērziņš 00000000000												
Attaisnojuma dokumenta	Pakalpojuma sniedzēja / Ienākuma saņēmēja			Attaisnotie izdevumi						Attaisnotie izdevumi kopā, bet ne vairāk par noteiktajiem ierobežojumiem		Uz nākamajiem taksācijas gadiem attiecināmie attaisnotie izdevumi (7. - 11.)
	datums	numurs	reģistrācijas numurs vai personas kods	nosaukums vai vārds, uzvārds	par izglītību	par ārstnieciskajiem pakalpojumiem	kopā (5. + 6. ailes kopsumma)	par ziedojumiem un dāvinājumiem	par ziedojumiem un dāvinājumiem politiskajai partijai	par ziedojumiem un dāvinājumiem, tai skaitā politiskajai partijai	par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	31.01.2018	34	00000000000	BUDŽETA IESTĀDE	0,00	0,00		200,00	0,00			
2	12.04.2018	55	40003135880	BIZNESA AUGSTSKOLA TURĪBA SIA	800,00	0,00		0,00	0,00			
3	13.07.2018	1	40003131253	ERGO LATVIJA AS	0,00	350,00		0,00	0,00			
2018. gada attaisnotie izdevumi kopā					800,00	350,00	1150,00	200,00	0,00	200,00	400,00	750,00
No iepriekšējiem gadiem pārmestie attaisnotie izdevumi												
					2013	0,00					0,00	
					2014	0,00					0,00	0,00
					2015	0,00					0,00	0,00
					2016	0,00					0,00	0,00
					2017	0,00					0,00	0,00
Deklarācijā iekļaujami izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):										600,00		
Kopā deklarācijā iekļaujami izdevumi (10. + 11. ailes kopsumma):										600,00		

Iesniedzamā informācija												
D1 D1' D2 D2' D3 D3' D4 D												

Gada ienākumu deklarācija

APLIEKAMIE IENĀKUMI		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8.ailes summa + (D3 20.rinda + 23.rinda) + D3' 17.rinda)	1	5000,00
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5.aile - D2 6.aile - D2 8.aile) + D2' 5.aile)	2	0,00
KOPĀ (1. + 2.)	3	5000,00
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		
(D1 3.ailes kopsumma + D2 6.aile + D3 1.4, 5. un 10.rindas summa vai D3' 1.1. un 10.rindas summa)	4	0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI		
valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (D1 4.ailes summa + D2 7.ailes summa + D3 20.rinda vai D3' 5.1.rinda) - solidaritātes nodokļa daļa, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā	5	550,00
par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem (D4 rindas "Kopā" 10. un 11. ailes kopsumma)	6	600,00
privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) (D1 5.ailes summa + paša nodokļa maksātāja iemaksas un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumi)	7	500,00

6. Autoru izdevumi

47. Pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada apliekamo ienākumu apmēra atskaita zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju izdevumus, kuri saistīti ar šo darbu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu un par kuriem autori un izpildītāji saņem autoratlīdzību (honorāru). Autoru izdevumu sastāvu un normas nosaka [Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "Likuma](#)

“Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība 57.punkts (redakcijā, kas spēkā no 2018.gada 1.janvāri).

48. Ienākuma izmaksātājs taksācijas gada laikā, aprēķinot no fiziskajai personai izmaksājamās autoratlīdzības (honorāra) summas izmaksas brīdī ieturamo nodokli, ņem vērā ar šī ienākuma gūšanu saistītos izdevumus noteikto normu apmērā. Izdevumu apliecināšanai noteikto normu apmērā nav nepieciešams iesniegt vai uzrādīt šos izdevumus apliecinošus dokumentus.

Informāciju par piemērotajiem taksācijas perioda autoru izdevumiem norāda ienākuma izmaksātāja (darba devēja) paziņojuma par personām izmaksātajām summām 14.rindā.

Autoram šī summa jānorāda D1 pielikuma 6.ailē (autoru izdevumi).

Nr. p. k.	Izdevumu norma (%)	Autordarbs, par kuru tika izmaksāts honorārs (autoratlīdzība)
1.	50	1. par dramatiskiem un muzikāli dramatiskiem darbiem un to izpildījumiem; 2. par horeogrāfiskiem darbiem, pantomīmām un to izpildījumiem; 3. par muzikāliem darbiem ar tekstu vai bez tā un to izpildījumiem; 4. par audiovizuāliem darbiem; 5. par zīmējumiem, glezniecības, tēlniecības un grafikas darbiem un citiem mākslas darbiem; 6. par lietišķās mākslas darbiem, dekorācijām un scenogrāfijas darbiem; 7. par dizaina darbiem; 8. par fotogrāfiskiem darbiem un darbiem, kas izpildīti fotogrāfijai līdzīgā veidā; 9. par celtnu, būvju un arhitektūras darbu skicēm, metiem, projektiem un celtnu un būvju risinājumiem, citiem arhitektūras darinājumiem, pilsētībūvniecības darbiem un dārzu un parku projektiem un risinājumiem, kā arī pilnīgi vai daļēji uzceltām būvēm un īstenotiem pilsētībūvniecības vai ainavu objektiem; 10. par ģeogrāfiskām kartēm, plāniem, skicēm un plastiskiem darbiem, kas attiecas uz ģeogrāfiju, topogrāfiju un citām zinātnēm; 11. par apdarēm, muzikāliem aranžējumiem, ekranizācijām un tamlīdzīgiem darbiem; 12. par atklājumiem, izgudrojumiem un rūpnieciskajiem paraugiem; 13. par dizaina projektiem.
2.	25	1. par literāriem darbiem (grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, sprediķi un

		citi līdzīga veida darbi) un to izpildījumiem, tai skaitā par darbiem, kas radīti, izdoti, izpildīti vai citādi izmantoti presē un citos plašsaziņas līdzekļos; 2. par scenārijiem un audiovizuālu darbu literāriem projektiem; 3. par tulkojumiem, pārstrādātiem darbiem, anotācijām, referātiem, kopsavilkumiem, apskatiem, dramatisējumiem, darbu krājumiem (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi) un datubāzēm.
--	--	---

49. Fiziskā persona, kurai no izmaksātās autoratlīdzības (honorāra) summas taksācijas gada laikā aprēķināts un ieturēts nodoklis, iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju var iesniegt, ja tās faktiskie ar zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu saistītie izdevumi, kas apliecināti ar attaisnojuma dokumentiem, pārsniedz noteiktās izdevumu normas. Ja persona nevar uzrādīt izdevumus apliecinošus dokumentus, attiecīgās darbības veida taksācijas gada apliekamā ienākuma aprēķinā izdevumus ņem vērā tabulā norādītajā apmērā.

50. Minētās izdevumu normas piemēro, ja zinātnes, literatūras vai mākslas darbs, atklājums, izgudrojums vai rūpnieciskais paraugs, par kuru saņemta autoratlīdzība (honorārs), nav radīts, izdots, izpildīts vai citādi izmantots darba attiecību ietvaros, kas izriet no darba līguma, vai darba devējs autoratlīdzības (honorāra) saņēmējam nav atlīdzinājis ar darba radīšanu saistītus izdevumus.

9.piemērs

Rakstnieks saņēmis autoratlīdzību (honorāru) par literāra darba manuskriptu. Dokumentāri apliecinātie ar darba radīšanu saistītie izdevumi sasniedz 25 % no autoratlīdzības (honorāra) summas.

Saskaņā ar likumu nodoklis ieturēts autoratlīdzības (honorāra) izmaksas vietā. Aprēķinot nodokli, ņemtas vērā noteiktās autora izdevumu normas (15 %).

Lai atgūtu pārmaksāto nodokli, rakstniekam jāiesniedz iedzīvotāju gada ienākumu deklarācija, kurā jāuzrāda ar dokumentiem apliecināti autora izdevumi.

7. Attaisnojuma dokumenti

51. Attaisnotos izdevumus var pamatot ar šādiem attaisnojuma dokumentiem:

51.1. **kases čeku**, ja samaksa veikta skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem un kases čekā papildus obligātajiem kases čeka rekvizītiem ir norādīts fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārds, uzvārds un personas kods;

51.2. **kases čeku un kases čekam papildus noformētu kvīti**, ja kases čekā nav norādīts fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārds, uzvārds un personas kods. Kases čekam papildus noformētajā kvītī jābūt norādītiem visiem obligātajiem attaisnojuma dokumenta rekvizītiem, kā arī kases čeka numuram un datumam un fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārdam, uzvārdam un personas kodam;

51.3. **numurētu un VID reģistrētu kvīti**, ja samaksa par pakalpojumu veikta skaidrā naudā un pakalpojuma sniedzējs par darījumiem saņemto samaksu var apliecināt ar numurētu un VID reģistrētu kvīti (piemēram, apdrošināšanas starpnieks, saņemot samaksu par pastāvīgajā darbības vietā (struktūrvienībā) sniegtajiem pakalpojumiem);

51.4. **kases ieņēmumu orderi**, ja samaksa par pakalpojumu veikta skaidrā naudā iestādē, kura par darījumiem saņemto samaksu var apliecināt ar kases ieņēmumu orderi (piemēram, apdrošināšanas sabiedrības par sniegtajiem pakalpojumiem);

51.5. **apstiprinātu maksājuma uzdevumu vai konta izrakstu**, ja samaksa par pakalpojumu veikta ar pārskaitījumu (piemēram, izmantojot internetbankas pakalpojumus) vai iemaksājot skaidru naudu pakalpojuma sniedzēja (piemēram, izglītības vai ārstniecības iestādes) kontā kredītiestādē. Šajā gadījumā apstiprinātajā maksājuma uzdevumā vai konta izrakstā jābūt norādītam fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārdam, uzvārdam un personas kodam.

Ja maksājuma uzdevumā nav norādīts maksājuma mērķis, tad iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, papildus jāiesniedz arī maksājuma dokumentam atbilstošais rēķins (līgums) vai cits maksājuma mērķi apliecinošs dokuments .

52. Nodokļu maksātājam ir tiesības uz attaisnoto izdevumu izslēgšanu no apliekamā ienākuma arī tad, ja attaisnotos izdevumus par izglītību un medicīnas pakalpojumu izmantošanu ir apmaksājis maksātāja laulātais, bērns, mazbērns vai kāds no vecākiem vai vecvecākiem.

53. Maksātājam, kurš vēlas saņemt nodokļa atmaksu, jāņem vērā, ka VID amatpersonām, ja tas nepieciešams nodokļa atmaksas pamatotības noteikšanas vajadzībām, ir tiesības pieprasīt papildus iesniegtajiem dokumentiem uzrādīt vēl citus attaisnojuma dokumentus (piemēram, noslēgtos līgumus, saņemtos rēķinus, izziņas u.c.).

54. Deklarējot 2018.gadā veiktos maksājumus par izglītības un specialitātes iegūšanu, kā arī veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā vai samaksātos apdrošināšanas prēmiju maksājumus, nav nepieciešams iesniegt attaisnojuma dokumentus par minētajiem maksājumiem, kā arī "Izziņu par fiziskās personas noslēgto līgumu par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) un saskaņā ar to veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem", ja izglītības iestāde, privātais pensiju fonds vai apdrošināšanas sabiedrība ir

noslēgusi līgumu ar VID par informācijas nosūtīšanu elektroniskā formā un nosūtījusi nepieciešamo informāciju.

8. Saistošie normatīvie akti

1. Likums “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”.
2. Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumi Nr.336 “Noteikumi par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem”.
3. Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi Nr.899 “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība”.
4. Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumi Nr.1529 “Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība”, kuri ir spēkā līdz 2018.gada 1.septembrim un Ministru kabineta 2018. gada 28. augusta noteikumi Nr. 555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība”.
5. Ministru kabineta 2010.gada 30.oktobra noteikumi Nr.662 “Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību”.